

Ο Μακεδόνας Φιλικός και Αγωνιστής της Επανάστασης Ιωάννης Φαρμάκης

Ιωάννης Φαρμάκης, χιλίαρχος, μέλος Φιλικής Εταιρείας

Μιχαλοπούλου Βέρα
2^ο Γυμνάσιο Λαγκαδά
Τμήμα Β3

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

*Και ο Φαρμάκης φώναξεν από το μοναστήρι: Αφήστε
τα τουφέκια σας,
σύρετε τα σπαθιά σας, γιουρούσι απάνω κάμετε, στον
Άη Λιάν εβγήτε.*

*Οι Τούρκοι το εχάρηκαν, τρέχουν στο μοναστήρι.
Τότ' ο Φαρμάκης, ζωντανός, φώναξ' από του Σέκου:
Που είσαι, Γιώργο μ', αδερφέ και πρώτε καπετάνιε;
Τουρκιά πολλή μας πλάκωσε και θέλει να μας φάει.
Ρίχνει τα τόπια σα βροχή, τα βόλια σα χαλάζι.
Ο Γιώργης τότ' είχε χαθεί, και πλέον δεν τον είδαν
Ο Γιώργης είχε σκοτωθεί, τα βόλια δεν τ' ακούει».*

**ΚΛΕΦΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ- Του Ολύμπου και του
Κισσάβου**

ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

- Οπλαρχηγός της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 και σημαίνον μέλος της Φιλικής Εταιρείας.
- Γεννήθηκε στο Μπλάτσι, σημερινή Βλάστη, της επαρχίας Εορδαίας της Δυτικής Μακεδονίας το 1772. Η οικογένειά του ήταν πλούσια κτηνοτροφική και διατηρούσε αρματολίκι στην περιοχή της Βλάστης. Ο Φαρμάκης ανέλαβε τα ηνία του αρματολικίου σε νεαρή ηλικία και έλαβε μέρος σε εξεγέρσεις εναντίον των Τούρκων μετακινούμενος σε πολλές περιοχές.
- Το 1795 συνεργάστηκε με τον Θεσσαλό αρματολό και επαναστάτη Ευθύμιο Βλαχάβα, αργότερα βρέθηκε στα Επτάνησα και συνεργάσθηκε με τον Καποδίστρια και τους Ρώσους εναντίον του Αλή Πασά και των Γάλλων. Το 1807, συμμετείχε στη σύσκεψη των οπλαρχηγών στη Λευκάδα που διοργάνωσε ο Καποδίστριας και το 1808 επέστρεψε στην Βλάστη από όπου έφυγε για να συμμετάσχει στην επανάσταση στον Όλυμπο (όπως μαρτυρά και το Δημοτικό Τραγούδι).

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

*«Τρία πουλάκια
κάθουνταν,
Γιαννάκη Φαρμάκη μ',
στήν Κούλια 'π του
Δαμάσι...
Γιαννάκης δε μάς φάνηκε
κι ούδέ στού Μπλάτσι
άκούσκι.
Μάς είπαν κάτι ψέματα,
μάς είπαν κάτι αλήθεια
Γιαννάκης, μωρ' άπέρασιν
πέραν άπ' του Βαρδάρη...».*

Η ΜΥΗΣΗ ΣΤΗ ΦΙΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Το 1817 μυήθηκε στην Οδησσό από τον Εμμανουήλ Ξάνθο στη Φιλική Εταιρεία. Το 1818 μετέβη στην Κωνσταντινούπολη όπου εχρίσθη από τον Σκουφά «**Αρχηγός των αφιερωμένων της Φιλικής Εταιρείας**» προοριζόμενος για περιοδεία στην Μακεδονία προς μύησιν εις την Εταιρείαν. Από τότε διέθεσε όλες τις δυνάμεις του για την εκπλήρωση των σκοπών της περιοδεύοντας σε πολλές περιοχές της Ελλάδας και προπαγανδίζοντας τον εθνικό ξεσηκωμό.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΜΟΛΔΟΒΛΑΧΙΑ

Το Φεβρουάριο του 1821 συμμετείχε στην επανάσταση εναντίον των Τούρκων στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες μαζί με τον Γ. Ολύμπιο και τους άντρες τους. Μετά την ήττα των επαναστατών στη Μάχη του Δραγατσανίου από τους Τούρκους, κατέληξε μαζί με τον Γεωργάκη Ολύμπιο και 350 συντρόφους του στη Μονή Σέκκου της Μολδαβίας. Σε σκληρή μάχη που έγινε στην κοιλάδα έξω από το μοναστήρι οι οπλαρχηγοί με τους άντρες τους περικυκλώθηκαν από τους Τούρκους και μετά από γενναίο αγώνα κατόρθωσαν να σπάσουν τον κλοιό και να ταμπουρωθούν στο μοναστήρι.

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΣΕΚΟΥ

Ο Γ. Ολύμπιος ενώ ανάβει το μπαρούτι
στη Μονή Σέκου, δίπλα του ο Ιωάννης
Φαρμάκης

Το ολοκαύτωμα της Μονής Σέκου του Peter
von Hess

Την πρώτη ημέρα της πολιορκίας ο Γ. Ολύμπιος και οι σύντροφοί του ανατινάχθηκαν στο κωδωνοστάσιο της μονής. Ο Φαρμάκης με τους άνδρες του κράτησε 14 ημέρες πολεμώντας ηρωϊκά και αποτρέποντας κάθε προσπάθεια των Τούρκων να καταλάβουν την μονή. Τέλος αναγκάσθηκε να παραδοθεί με όρους στον επικεφαλής των Τούρκων Σελίχ Πασά, έπειτα από διαμεσολάβηση του Αυστριακού διπλωμάτη Wolf. Η συμφωνία όμως δεν τηρήθηκε από τους Τούρκους που κατέσφαξαν του Έλληνες πολεμιστές ενώ συνέλαβαν τον Φαρμάκη που στάλθηκε στην Κωνσταντινούπολη όπου βασανίστηκε, και αποκεφαλίσθηκε τον Οκτώβριο του 1821.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ

- Ο ανδριάντας του Ιωάννη Φαρμάκη που βρίσκεται στην γενέτειρά του στον περίβολο χώρο του Θωμαΐδειου Διδακτήριου της Βλάστης στο δήμο Εορδαίας.
- Πρόκειται για μια μεταλλική κατασκευή, έργο της γλύπτριας Αλίκης Χατζή. Τοποθετήθηκε το 1981. Ο Φαρμάκης αποδίδεται με πολεμική ενδυμασία. Φοράει πουκάμισο και γιλέκο. Στη ζώνη του είναι ζωσμένη πιστόλα και μαχαίρι. Στο δεξί του χέρι κρατάει γιαταγάνι ενώ στο αριστερό την θήκη του. Η όλη κίνηση δείχνει ότι μόλις έβγαλε το γιαταγάνι από τη θήκη και είναι έτοιμος για μάχη. Η όλη κατασκευή εδράζεται πάνω σε βάθρο κατασκευασμένο από πέτρες. Πάνω στο βάθρο υπάρχει εντοιχισμένη μεταλλική πλάκα στην οποία αναγράφονται τα λόγια:

ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ
ΦΙΛΙΚΟΣ ΧΙΛΙΑΡΧΟΣ
ΑΠΟ ΤΗ ΒΛΑΣΤΗ
1772 - 1821

Βιβλιογραφία:

Μιχ. Αθ. Καλινδέρη

"Ο βίος της κοινότητος Βλάτσης επί τουρκοκρατίας
εις το πλαίσιον του δυτικομακεδονικού περιβάλλοντος
"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

“Ημερολόγιο Συλλόγου Βλατσωτών Πτολεμαΐδας, Ιωάννης Φαρμάκης”

“https://www.digitalglyptotheque.gr/greece_exhibits”

“<https://www.offlinepost.gr/2021/02/11/i-ystati-maxi-sti-moni-sekou/>”

<https://el.wikipedia.org>”

“ «Περιοδικό Μακεδονικά Σύμμεικτα, 4ο έτος, τεύχος Δ΄, Θεσσαλονίκη 1960, Το αρχείο των αδερφών Γραμματικού, Ιωάννης Βασδραβέλλης, σελ. 170»”